

Elektroniskt stöldskydd

Undersökning av stöldmodus 2011



Innehåll

Larntjänst AB	3
Stöldmodus	4
Sammanfattning	5
Statistikuppgifter	6
Rapporteringen	7
Redovisning	8
Sammanställning	12



Larmtjänst AB

Larmtjänst är ett helägt dotterbolag till Svensk Försäkring Service AB och är en branschgemensam organisation för de svenska sakförsäkringsbolagen med syftet att bekämpa försäkringsrelaterad brottslighet.

Larmtjänsts utredningsverksamhet ska för försäkringsbolagens räkning:

- Söka, identifiera och återfinna misstänkt stöldgods. Vid anträffat gods i utlandet hjälper Larmtjänst till med dokumentation till de utländska myndigheterna samt logistiken vid hemtagning av godset.
- Stödja och tillhandahålla tjänster som försäkringsbolagens utredningsverksamheter kan använda i utredningsarbetet.
- Skapa utlandsutredarkontakter för försäkringsbolagen.
- Utgöra försäkringsbranschens kontaktorgan mot myndigheter och andra branschorgan, såväl nationellt som internationellt.

Under 2012 har ytterligare två verksamhetsområden skapats, vilka är brandorsaksutredningar och dokumentanalyser.

Stöldmodus

Immobilizer (Immo) är ett elektroniskt stöldskydd som är ett komplement till det mekaniska stöldskyddet. Elektroniskt stöldskydd är en teknik som började komma på personbilar i mitten av 1990-talet. Ett EU direktiv (74/61/EWG inom direktivet 95/56/EG) kräver att personbilar avsedda för Europamarknaden ska vara utrustade med elektriskt stöldskydd. Detta gäller från och med 1998. Tekniken innebär att en traditionell tjuv-koppling blir omöjlig.

Immorapporter

Påståenden om att man kunde förbikoppla eller manipulera den nya tekniken (elektroniska stöldskyddet) i personbilar gjorde att Larmtjänst AB under 2000-talet genomförde två stycken stöldmodusundersökningar.

Den första undersökning gjordes 2003 och avgränsades till personbilar tillverkade från första januari 2000 och geografiskt begränsade till Västra Götaland och Stockholms län.

Den andra undersökningen gjordes år 2006 och berörde hela landet. Även den avgränsades till personbilar tillverkade från första januari 2000.

Undersökningarna dokumenterades i två rapporter, *Immorapport 1* och *Immorapport 2*. Rapporterna finns tillgängliga på www.larmtjanst.se.

Resultatet av undersökningarna visade att merparten av de anmälda bilarna stals med passande nyckel. Endast ett mycket litet antal visade tecken som kunde tyda på forcering av det elektroniska stöldskyddet.

En tredje stöldmodusundersökning

Med åren har fabrikanterna förbättrat sina stöldskydd men det påstås fortfarande att det går att förbikoppla och manipulera tekniken. På internet ökar utbudet av verktyg och program som utger sig fungera till att förbikoppla det elektroniska stöldskyddet. Därmed var

det nödvändigt att genomföra en tredje undersökning.

Syftet med stöldmodusundersökning, på uppdrag av den samlade svenska försäkringsbranschen, är att se om personbilar som blivit efterlysta har kunnat stjälas genom forcering av det elektroniska stöldskyddet.

Till undersökningarna om hur bilarna anmäls, har vi även sett över och om möjligt kontrollerat en del av de verktyg som finns på Internet. Fungerar verktygen som de lovar och om så, till vilka personbilar och vilken arbetsinsats och kunskap krävs?

En skillnad från de två tidigare Immorapporterna är att den här undersökningen sker löpande och omfattar hela landet men med samma årsmodellsavgränsning. Det innebär personbilar tillverkade från första januari 2000 men den här gången med en särskild inriktning på bilar av årsmodell 2005 och nyare.

Databas

Vi skapade en databas där försäkringsbolagen under 2011 kunde notera vad som hade framkommit i en skada. Vi ansåg att vi då bör kunna få ett underlag för att se hur den faktiska situationen ser ut i Sverige.

Vi byggde upp en databas under 2011 och avser att fortsätta arbetet under en längre tidsperiod även om vissa förutsättningar ändras. Vi kommer exempelvis från 2012 koncentrera oss på bilar med årsmodell 2007 och nyare.

Ytterligare skillnad mot tidigare Immoundersökningar, är att den här undersökningen främst sker genom kontroll av dokumentation kring efterlysningarna och de skadeanmälningar som inkommit, men med mer ingående undersökningar vid tveksamma fall. Om vi inte kan finna någon information genom försäkringsbolagen, söker vi inte efter den, en skillnad från tidigare undersökningar.

Sammanfattning

Efterlysta personbilar

En personbil efterlyses av polisen om en brottsanmälan har inkommit. Polisen rubricerar anmälan och sedan efterlyses personbilen i Vägtrafikregistret/ efterlysningssystem (VTR/EF).

Från systemet har vi hämtat underlaget för undersökningen med vissa begränsningar.

Personbilar (och andra fordon) kan även efterlysas i EF systemet av andra skäl. Vi har begränsat vår undersökning till anmälda och efterlysta personbilar om det finns notering om brott. Exempel kan vara om personbilen är efterlyst med notering S=stöld eller B=bedrägeri. Ett krav är att personbilen ska vara registrerad i Sverige.

Stöldmodus/ undersökning

Larmtjänst har byggt ett rapporteringssystem/modell där försäkringsbolagen kan notera uppgifter från skadehanteringen och registrera vad som har framkommit.

Uppgifterna som registreras av respektive försäkringsbolag har sammanställs av Larmtjänst.

Om det anses nödvändigt, ska anträffad per-

sonbil undersökas eller så ska uppgifter hämtas från verkstaden om skada har noterats på personbilens elektroniska stöldskydd. Sådan uppgift ska sedan registreras i systemet.

Nuvarande undersökning har inriktning på skadeanmälningar och vid behov undersökning av anträffad bil eller kompletterande utredning. De två tidigare undersökningarna som genomfördes 2003 och 2006, var inriktade på fysiska undersökningar av alla anträffade personbilar.

Geografiskt område

I undersökningen ingår alla personbilar som är efterlysta i Sverige, även de med brottsplats utanför Sverige. Länder som sticker ut är Irak, Israel och Libyen.

Tidsperiod

Arbetet med registreringen påbörjades den första januari 2011 och inget slutdatum finns. Arbetet kommer att fortsätta tills vidare.

Rapport

Uppgifterna i denna rapport bygger på underlag för perioden 1 januari - 31 december 2011.

Statistikuppgifter

Efterlysta personbilar

Stöldmodusundersökningen arbetar med de personbilar som har efterlysts i Vägtrafikregistrets EF system och tar inte hänsyn till brottsanmälningar som kan ha gjorts utan att personbilen sedan har efterlysts.

Enligt statistik från Larmtjänst, noterades 12309 efterlysta personbilar i riket för 2011, alla fabrikat och årsmodeller.

Av dessa var fortfarande 1808 inte anträffade/avlysta i EF systemet per den 9 februari 2012.

Antalet utgör 14,69 % som inte anträffats/avlysts.

Stöldmodus

Mellan 1 januari och 31 december 2011 har det efterlysts 3110 personbilar som uppfyller kraven och som ingår i stöldmodusundersökningen.

Av de personbilar som ingår i stöldmodusundersökningen så ligger Stockholms län i

topp med 1219 efterlysta personbilar följt av Västra Götaland med 548 och Skåne med 478 stycken.

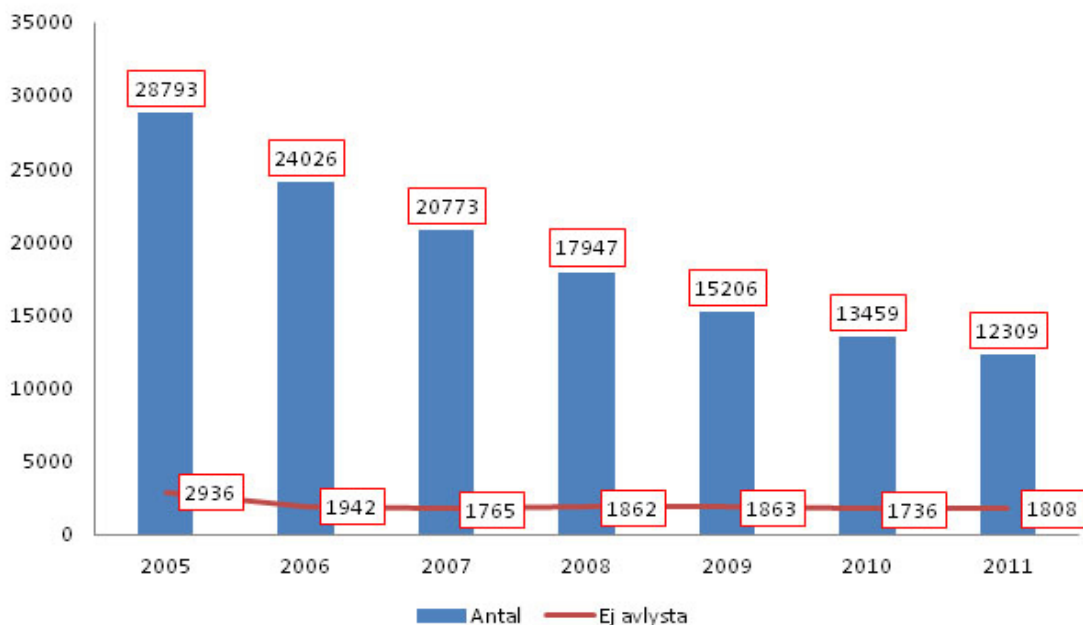
Fördelningen mellan storstadslänen överensstämmer procentuellt med siffrorna som noterades vid 2006 års Immoundersökning.

Tittar man på övriga landet, kan man notera att endast omkring 10 % av de anmälda personbilarna kommer från en gräns norr/ väster om Uppland. De länen vi räknat in i procentsatsen, är Dalarna, Värmland, Gävleborg, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten.

I Sverige har antalet efterlysta personbilar minskat med omkring 13 % varje år sedan 2005 men antalet personbilar som inte har anträffats/avlysts, ökar.

Tendensen i Europa har sett likadan ut men enligt de uppgifter som Larmtjänst tagit del av verkar den nedåtgående trenden har brutits. Bland annat har Holland, för första gången på många år, ökande siffror på antalet efterlysta personbilar.

Personbilar 2005-2011



Rapporteringen

Rapporteringssystemet bygger på två huvuddelar samt en kompletterande del.

Första delen som vi kallar initial skaderapportering har tio huvudgrupper. Tre av dem, Bedrägeri, Stöld med nyckel och Stöldsätt okänt, är indelade i underrubriker.

De tio huvudgrupperna är:

- Bedrägerirelaterat brott (1)
- Bilen aldrig stulen
- Förlorad/ borttappad nyckel
- Ingen skadeanmälan inkommen
- Oförsäkrad/ endast trafikförsäkring
- Saknar elektroniskt stöldskydd (immo)
- Stöld av bil genom rån tvång
- Stöld genom bortforsling (bogsering)
- Stöld med nyckel (2)
- Stöldsätt okänt (3)

1. Bedrägerirelaterade brott

Underrubriker:

- Bedrägeri
- Olovligt brukande
- Olovligt förfogande
- Förskingring
- Annan typ
- Skadan avböjd/ ej försäkringsfall

2. Stöld med nyckel

Underrubriker:

- Stöld av bilnyckel från bostad
- Stöld av bilnyckel från bilfirma, ej inbrott
- Stöld av bilnyckel genom inbrott på arbetsplats/ företag, annat än bilfirma
- Anträffad men stöldsättet kan inte utredas

- Stöld med bilens nyckel
- Skadan avböjd/ ej försäkringsfall
- Stöld av bilnyckeln genom inbrott på bilfirma
- Stöld av bilnyckeln från företag/ arbetsplats, ej inbrott
- Stöld av bilnyckeln, annat sätt/ plats
- Stöld av bilnyckeln genom fickstöld

3. Stöldsätt okänt

Underrubriker:

- Anträffad utbränd, stöldsätt kan inte utredas*
- Anträffade utan skador på lås och immo*
- Anträffad med manipulerad immo, ej kördugligt*
- Inte anträffad
- Skadan avböjd/ ej försäkringsfall*
- Anträffad med skador på mekaniskt stöldskydd, men inte på immo*
- Stöld med nyckel*
- Anträffad men stöldsättet kan inte utredas*
- Anträffad med manipulerad immo, kördugligt*

*Konstaterat efter kontroll/utredning

Redovisning

Statistik och diagram

Övergripande statistik

3110 personbilar ingår i rapporten

Registreringsuppgifter saknas för 33 personbilar. För övriga är fördelningen:

Bedrägerirelaterat brott	459
Bilen aldrig stulen	168
Förlorad/ borttappad nyckel	68
Ingen skadeanmälan inkommen	893
Oförsäkrad/ endast trafikförsäkring	122
Saknar elektroniskt stöldskydd (immo)	0
Stöld av bil genom råntvång	52
Stöld genom bortforsling (bogsering)	6
Stöld med nyckel	783
Stöldsätt okänt	526

För rubrikerna Bedrägerirelaterat brott, Stöld med nyckel samt Stöldsätt okänt, finns underrubriker och redovisas särskilt.

1. Bedrägerirelaterade brott

De bedrägeribrott som noterats fördelas enligt följande:

Bedrägeri	178
Olovligt brukande	111
Olovligt förfogande	124
Förskingring	6
Annan typ	17
Skadan avböjd/ ej försäkringsfall	21
Utan ytterligare notering	2

Utan ytterligare notering avser två bilar som först registrerades som ”Stöldsätt okänt” men där utredning visade att det var ett bedrägeribrott. Dock har man inte registrerat vilken typ.

Bedrägerianmälda personbilar står för drygt 14 % av de personbilar som registrerats.

2. Stöld med nyckel

Stöld av bilnyckel från bostad	202
Stöld av bilnyckel från bilfirma, ej inbrott	43
Stöld av bilnyckel genom inbrott på arbetsplats/ företag, annat än bilfirma	73
Anträffad men stöldsättet kan inte utredas	0
Stöld med bilens nyckel*	264
Skadan avböjd/ ej försäkringsfall	5
Stöld av bilnyckeln genom inbrott på bilfirma	28
Stöld av bilnyckeln från företag/ arbetsplats, ej inbrott	44
Stöld av bilnyckeln, annat sätt/ plats	89
Stöld av bilnyckeln genom fickstöld	35

* Stöld av bilens nyckel är den notering som används när det står klart att nyckeln använts men att det vid rapporteringstillfället, inte noterats på vilket sätt.

Stulen med nyckel står för drygt 25 % av personbilarna som registrerats.

3. Stöldsätt okänt

Utan ytterligare notering	90
Anträffad utbränd, stöldsätt kan inte utredas*	24
Anträffade utan skador på lås och immo*	41
Anträffad med manipulerad immo, ej kördugligt*	3
Inte anträffad	245
Skadan avböjd/ ej försäkringsfall*	24
Anträffad med skador på mekaniskt stöldskydd, men inte på immo*	3
Stöld med nyckel *	44
Anträffad med stöldsättet kan inte utredas*	27
Anträffad med manipulerad immo, kördugligt*	15

* Konstaterat efter kontroll/utredning

Utan ytterligare notering betyder att man registrerat stöldsätt okänt utan att lämna ytterligare notering eller följt upp skadan. Stöldsätt okänt står för knappt 17 % av personbilarna som registrerats.

Fabrikat

Alla efterlysta i rapportsystemet

Fabrikat	Antal	Ej avlysta	Fabrikat	Antal	Ej avlysta
Alfa Romeo	7	1	Lincoln	2	0
Audi	233	61	Maserati	1	0
Bentley	2	1	Mazda	25	3
BMW	291	116	Mercedes-Benz	178	59
Bürstner	1	1	Mini	7	2
Cadillac	7	0	Mitsubishi	51	6
Chevrolet	30	10	Nissan	52	11
Chrysler	23	6	Opel	90	19
Citroën	82	14	Peugeot	121	21
Dacia	2	0	Pontiac	1	0
Daewoo	7	0	Porsche	24	9
Dodge	7	4	Renault	97	12
Ferrari	3	0	Rover	2	0
Fiat	26	7	Saab	192	27
Ford	174	24	Seat	19	2
GMC	1	1	Skoda	90	5
Honda	34	11	Smart	5	3
Hyundai	70	10	SSANGYONG	3	1
Jaguar	9	3	Subaru	17	3
JEEP	9	2	Suzuki	25	0
KIA	42	8	Toyota	195	33
Lada	1	0	Volkswagen	295	78
LAMBORGHINI	1	0	Volvo	525	81
Land-Rover	14	4	Övriga	6	3
Lexus	11	1			

Inte anträffade/ avlysta

663 personbilar var inte noterade anträffade/ avlysta då uppgifter togs ur systemet den 29 mars 2012. De icke anträffade/ avlysta personbilarna återfinns inom alla huvudgrupper. Av de 289 personbilarna som finns noterade som inte anträffade under rubriken Stöldsätt okänt, så fördelas fabrikaten enligt följande:

Fabrikat	Antal	Fabrikat	Antal
BMW	64	Skoda	4
Volvo	33	Chrysler	3
Audi	32	Fiat	3
Toyota	25	KIA	3
Volkswagen	23	Nissan	3
Mercedes-Benz	19	Porsche	3
Saab	13	Chevrolet	2
Opel	12	Dodge	2
Ford	7	Hyundai	2
Peugeot	7	JEEP	2
Honda	6	Mazda	2
Citroën	4	Bentley	1
Mitsubishi	4	Bürstner	1
Renault	4		

Fördelning länsvis och fördelning årsmodeller

Län	Antal bilar	Årsmodell	Antal	Ej avlysta
Stockholms län	1219	2000	380	66
Västra Götalands län	548	2001	267	43
Skåne län	478	2002	271	54
Södermanlands län	87	2003	274	51
Östergötlands län	65	2004	232	48
Hallands län	71	2005	262	46
Jönköpings län	68	2006	225	59
Västmanlands län	63	2007	283	65
Uppsala län	62	2008	229	57
Dalarnas län	53	2009	175	40
Värmlands län	56	2010	362	89
Örebro län	53	2011	150	45
Gävleborgs län	53			
Västernorrlands län	43			
Norrbottens län	44			
Blekinge län	29			
Västerbottens län	35			
Kalmar län	28			
Kronobergs län	34			
Jämtlands län	14			
Gotlands län	7			



Diagrammet visar antalet efterlysta personbilar, årsmodell 2000- 2011, under år 2011. Röda linjen illustrerar antalet personbilar som inte har anträffats under året.

Sammanställning av insamlade uppgifter

Av de bilar som registrerats i systemet 2011 finns siffror som närmare behöver förklaras.

Inrapporteringen bygger som tidigare nämnts, i första hand på skadeanmälningar. Vid sammanställningen som görs av Larmtjänst, knyts uppgifterna ihop med uppgifter från Vägtrafikregistret/EF systemet och då har vi sett en del oklarheter.

Oklarheterna kan bestå av felregistreringar hos polisen, en efterlysning som sedan makuleras (raderas), eller att man har efterlyst en bil när man istället skulle efterlysa en registreringskylt.

En ytterligare oklarhet kan vara bilägarens beteende. Man har glömt bort var man har parkerat, anmäler bilen som omgående avlyses. Vi har också sett att en del bilar är avställda vid efterlysningen.

I beskrivna fall ovan, kommer sannolikt aldrig en skadeanmälan till försäkringsbolaget.

893 bilar har noteringen ”Ingen skadeanmälan inkommen”. Det är en mycket hög siffra och står för nästan en tredjedel av de i systemet registrerade bilarna.

Då vi har känt viss osäkerhet, gjordes ett stickprov på ett femtiotal bilar som återremitterades till försäkringsbolagen (”Ingen skadeanmälan”), men det visade sig vid efterkontroll att det verkligen inte hade inkommit några skadeanmälningar.

Andelen bilar som inte noterats med skadeanmälan eller där man kan konstatera att passande nyckel använts, utgör drygt 82 procent av alla registrerade bilar i stöldmodus.

Under rubriken Stöldsätt okänt, återfinns också bilar som vid kontroll, registrerats med uppgift att nyckel har använts.

Som tidigare noterats, finns per den 29 mars 2012 fortfarande 289 personbilar noterade som inte anträffade/ avlysta inom noteringen Stöldsätt okänt.

63 av dessa 289 personbilar har, vid särskilda kontroller, förklaringar hittats till stölden trots att bilen ifråga fortfarande är borta. Kvar blir 226 bilar där man registrerat in stöldsätt okänt, ej anträffad, bilarna är borta och vi har idag ingen känd förklaring.

Elektroniskt stöldskydd (manipulation)

Under 2011 har vi noterat ett antal bilar där det elektroniska stöldskyddet har förbi kopplats (manipulerats) eller där det finns misstanke om förbikoppling.

I de fall vi har kunnat konstatera förbikopplingen, rör det sig om bilar som anträffats i Sverige eller anträffats i utland och undersökts vid ankomsten till Sverige.

Fabrikaten är:

- Audi
- BMW
- Honda
- Mercedes-Benz
- Smart
- Toyota
- Volkswagen

Ytterligare frågor kan besvaras av Larmtjänst 08-522 784 00